

Aan

Minister VWS

Deadline: 12-12-2022

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)
brief KNOV

Verzoek TK Commissie om afschrift beantwoording

Datum Document

22-11-2022

Kenmerk

3446366-1037233-Z

Bijlage(n)

Brief KNOV

Getekende reactie op brief
KNOV

Commissiebrief met afschrift
reactie aan KNOV

25-11-22

1. Aanleiding

- De KNOV, Patiëntenfederatie Nederland, COC Nederland, Transvisie, Meer dan Gewenst, Zwanger voor een Ander, BI+ Nederland, WOMEN Inc., NNID en Trans Gender Netwerk hebben u op 8 september jl. gezamenlijk geschreven om te overwegen of de uitbreiding van de voorziene vergoeding van IVF-draagmoederschap ook voor andere situaties gerealiseerd zou kunnen worden. Te denken aan o.a. man-man koppels, personen in transitie, of solo ouders (LHBTIQ+).
- De vaste TK-commissie voor VWS heeft daarvan een afschrift ontvangen en heeft u op 3 oktober jl. verzocht om een afschrift van uw antwoord op deze brief.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer, met daarbij het afschrift van de beantwoordingbrief (zaak: 1040095) aan veldpartijen, te ondertekenen.

3. Kernpunten

- In de brief wordt aandacht gevraagd voor de vergoeding van IVF-draagmoederschap bij alle gezinsvormen en situaties.
- Het Zorginstituut heeft u eerder geadviseerd om het basispakket uit te breiden met IVF-draagmoederschap in het geval een wensmoeder een medische indicatie heeft waardoor zij zelf geen vrucht kan dragen, maar wel eigen eicellen heeft. U heeft besloten dit advies, inclusief deze voorwaarde, over te nemen zodra het wetsvoorstel 'Kind, draagmoederschap en afstamming' in werking is getreden.

- In de beantwoording van de brief van veldpartijen geeft u aan dat vergoeding vanuit de Zvw alleen kan plaatsvinden als er sprake is van een medische indicatie. Dat is niet het geval bij een psychosociale en/of biologische reden waardoor men geen vrucht kan dragen.
- U geeft aan dat u zich wel degelijk bewust bent van het feit dat er ook andere situaties zijn waarin men graag een kinderwens in vervulling ziet gaan. Ook in de Tweede Kamer is recent aandacht gevraagd voor de situatie van mensen met een kinderwens *zonder medische indicatie* die hiervoor zijn aangewezen op IVF-draagmoederschap.
- Zoals in dat Kamerdebat (d.d. 2 juni 2022) toegezegd, geeft u in de beantwoording van de brief van veldpartijen ook aan dat dit vraagt om een bredere discussie, waarbij u ernaar streeft hierover de Tweede Kamer eind dit jaar een brief te sturen.

- Toelichting deadline: De brief van veldpartijen is al verstuurd op 9 september. Aanvankelijk wilden we meteen inhoudelijk kunnen ingaan op de betreffende situatie door ook de Kamerbrief met de inhoudelijke reactie op te stellen en te versturen, maar omdat dit laatste meer tijd vergt, wordt de brief van veldpartijen nu eerst procesmatig beantwoord.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

In het commissiedebat Medische ethiek / Orgaandonatie van 2 juni jl. heeft Kamerlid Ellemeet (GroenLinks) gevraagd of u zich wilt buigen over de ongelijkheid in vergoeding wanneer een homopaar een kinderwens heeft, t.o.v. een lesbisch paar. Zoals aangegeven heeft u toegezegd dat u zich wilt buigen over dit vraagstuk en de Kamer daarover een brief zal sturen.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

De Kamer en de adressanten van de brief worden, door het verzoek om een afschrift van de TK-commissie, gelijktijdig en op dezelfde wijze geïnformeerd.

c. *Financiële en personele gevolgen*

nvt

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

- Zoals we u eerder al hebben geïnformeerd, heeft de rechtbank Gelderland op 28 juli 2021 uitspraak gedaan in een zaak waarin een homoseksueel stel van het mannelijk geslacht zorgkosten in aftrek heeft gebracht t.a.v. voorbereidingen voor een ivf-behandeling bij een draagmoeder in de Verenigde Staten.
- Uitgaven voor specifieke zorgkosten vormen een persoonsgebonden aftrekpost in de aangifte inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen.
- De Belastingdienst weigerde deze aftrekpost op basis van wet- en regelgeving, omdat er geen sprake was van onvruchtbaarheid bij de man en de kosten van de ivf-behandeling bij de draagmoeder niet het gevolg waren van een medische indicatie. Het stel was het hier niet mee eens en stapte daarom naar de rechter.
- De rechtbank oordeelde als volgt:
Hoewel de Belastingdienst in deze zaak volgens de wet handelde, is wel sprake van een ongelijke behandeling waarvoor geen rechtvaardigheidsgrond

is aan te wijzen ten opzichte van stellen en vrouwen die door onvruchtbaarheid niet op natuurlijke wijze een kind kunnen krijgen en eveneens een ivf-behandeling ondergaan om hun kinderwens te realiseren. Er zou sprake zijn van een schending van het verdragsrechtelijke discriminatieverbod. De rechter laat de belastingaanslag in stand, maar laat rechtsherstel over aan de wetgever omdat er politieke keuzes gemaakt moeten worden omtrent de wijze van rechtsherstel.

- Deze uitspraak was aanleiding voor het lid Ellemeet (GL) om u hierover te bevragen (zie kopje 'Draagvlak politiek').
- Het paar is tegen de uitspraak van de rechter, om de belastingaanslag in stand te laten, in hoger beroep gegaan. Daarop heeft de Belastingdienst een verweerschrift ingediend. De zaak is behandeld op 13 september en de uitspraak wordt halverwege december verwacht.
- De Kamer is over deze casus geïnformeerd in de rapportage over de 'Stand van de uitvoering' van de Belastingdienst op 31 januari jl.¹

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Intern: PG.

Extern: Zorginstituut, Ministerie van Financiën (i.v.m. rechtszaak).

f. Gevolgen administratieve lasten

nvt

g. Toezeggingen

Geen nieuwe toezegging (herhaling van een bestaande toezegging).

h. Fraudetoets

nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ Tweede Kamer 2021-2022, 31066 nr. 962